

Complexnummer: 527808

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Heineken Brouwerij

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

527809, 527810, 527811

Woonplaats

Amsterdam

Gemeente

Amsterdam

Provincie

Noord-Holland

Locatie van het hoofdobject

Bij Stadhouderskade 78, 1072 AE te Amsterdam

Complexomschrijving

Inleiding

In drie fasen tot stand gekomen complex van Heineken's BIERBROUWERIJ, bestaande uit een voormalig BROUWHUIS (midden) uit 1911-1913 in een eclectische stijl met invloeden van de neo-romaanse stijl gebouwd voor de productie van ondergistend bier, een voormalige SILO (links) uit 1925 naar ontwerp van B.J. Ouëndag in zakelijk expressionistische trant en op de hoek met de Ferdinand Bolstraat een voormalig BEDRIJSGEBOUW/OPSLAGGEBOUW/KOELHUIS (rechts) met leg- en gistkelders en een koelschip uit 1933-1934 naar een ontwerp van de architecten B.J. en W.B. Ouëndag in een zakelijk expressionistische trant. De gebouwen hebben gemetselde gevels en maakten deel uit van een groter complex omgeven door Stadhouderskade, Ferdinand Bolstraat, Quellijnstraat en de Eerste Van der Helststraat. De thans resterende bebouwing is grotendeels aaneengesloten en op geschakelde rechthoekige grondplannen met de voorgevels gelegen aan de Stadhouderskade, gedeeltelijk ter plaatse van de eerdere brouwerijbebouwing uit 1867 door I. Gosschalk.

N.B. Het brouwhuis uit 1911-1913 is in 1956-1958 aan de rechterzijde uitgebreid: de brouwzaal bevindt zich deels in het oude brouwhuis en deels in de uitbreiding. De uitbreiding uit 1956-1958 en de zich in dit nieuwe deel bevindende inrichting van de brouwzaal zijn voor de bescherming niet van belang. Sinds 1988 doen de gebouwen niet meer als zodanig dienst en fungeren zij als bedrijfsmuseum (sinds 2000 Heineken Experience) en ontvangstruimte.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

N.B.2 De monumentale waarden van het complex zijn gelegen in de bouwkundige onderdelen die behoren tot de oorspronkelijke structuur van het gebouw, alsmede die bestanddelen die onderdeel uitmaakten van het bedrijfsproces of behoren tot de oorspronkelijke versiering. Later aangebrachte vloeren, muren en aanbouwen, alsmede (interieur) onderdelen die zijn aangebracht in het kader van de Heineken Experience zijn voor de bescherming niet van belang.

Waardering

Voormalig brouwerijcomplex van Heineken met bedrijfsbebouwing uit 1911-1913, 1925 en 1933-1934 van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische, industrieel-archeologische, typologische en ensemblewaarde als in omvang en betekenis toonaangevend voorbeeld van een vroeg-20ste eeuwse industrieel bierbrouwerij-bedrijf in Nederland. Het geheel vormt een heldere illustratie van de sociaal-historische betekenis van industriële brouwerijen in ondergistingend (Beiers) bier/pilsener en staat symbool voor Amsterdam als brouwerijstad en vestigingsplaats van de verscheidene rond 1870 opgerichte grote ondergistingend bier producerende fabrieken.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 527809

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 juli 2006
Kadaster deel/nr	82931/115

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amsterdam	Oud Zuid

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amsterdam	R			6562

*Omschrijving***

Omschrijving

In 1911-1913 tot stand gekomen voormalig BROUWHUIS van de Heineken's Bierbrouwerij Maatschappij op rechthoekig grondplan en met zes bouwlagen onder plat dak met aan de voor- en achterzijde een laag dakschild met hoge boeidelen en gedekt met gesmoorde pannen. Op de ZW-hoek bevond zich oorspronkelijk een aangebouwde rechthoekige toren onder schilddak met luifel; deze is inmiddels gesloopt. Het niet meer vrijstaande brouwhuis heeft de voorgevel aan de Stadhouderskade. Gemetselde gevels in bruinrode baksteen in afwisselend koppen- en strekkenlagen en met gebruik van lichtrode baksteen bij boogfries, cirkel-, segment- en ontspanningsbogen en gevelbanden en natuursteen bij hoge plint, boven- en benedendorpels, kraag-, hoek- en sluitstenen, en consoles en afdekkingen. Symmetrische en vlakke voorgevel van vier traveeën met hoger opgetrokken hoekpartijen waartussen dakschild met twee kleine dakkapellen met zesruits venster onder zinken ingezwakt tentdak. Boven de plint worden de paarsgewijs geplaatste en middels muurdam gescheiden vensters met zesruits schuifraam en tweeruits bovenlicht aan de boven- en benedenzijde afgesloten door dorpels met afschuining. Tussen de begane grond en de eerste verdieping bevinden zich rechthoekige spaarvelden. De vensters van de hoofdverdieping -brouwzaal- zijn eveneens paarsgewijs geplaatst onder ontspanningsbogen met centrale ronde vensteropeningen en hebben halfronde getoogde gelede bovenlichten. De linker vensterpartij heeft de oorspronkelijke zesruits roedenverdeling. De licht getoogde, kleinere en gekoppelde vensters van de tweede en derde verdieping hebben vierruits schuiframen en tweeruits bovenlichten. Tegeltabelau over de gehele breedte van de gevel met afbeeldingen van hopbellen en bedrijfsnaam "HEINEKEN'S BIERBROUWERIJ MAATSCHAPPIJ". Hierboven de flankerende met gemetselde lijst recht afgesloten hogere hoekpartijen met gekoppelde halfronde vensters met zesruits schuifraam en geleed bovenlicht onder ontspanningsboog en met zesvoudig boogfries tussen uitkragend gemetselde hoeklisenen van verschillende lengte met consoles en dekplaat. Tussen de hoekpartijen twee series van drie kleine halfronde vensters, waarboven geaccentueerde gootlijst op gemetselde uitkraging op elf consoles. Op het platte

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

deel van het dak een hoge rechthoekige opbouw met niet oorspronkelijke glasgevels en hoog schilddak met overstek. Vier traveeën brede achtergevel met merendeels grote zesruits vensters en met aan de linkerzijde op de bovenverdiepingen hoge hijsluiken, waarvan de bovenste de rechte gevelbeëindiging doorbreekt.

Interieur van de brouwzaal ingericht volgens de eisen van de 'klassieke Duitse traditie' met draaiwielen en acht grote roodkoperen ketels en klaringskuip op verhoging. De diverse werktuigen in verband met de productie van bier staan op verschillende niveaus in een ruimte met wanden van geglazuurde baksteen en crèmekleurige tegels tot aan eenvoudig gestuct plafond, vloer met dito tegels, met granieten rechte trappen met gedrongen trappalen en basementen, kapitelen en consoles. Sierlijke smeedijzeren hekwerken met messing leuning. De ketels in de brouwzaal dateren van twee perioden: vier geklonken roodkoperen ketels dateren van de bouwtijd (gesitueerd in het oudste gedeelte van de brouwzaal), vier andere gelaste roodkoperen ketels, gesitueerd in de uitbreiding van 1956-1958 en daterend uit diezelfde periode, zijn voor de bescherming niet van belang. Op de bovenste verdiepingen van het pand zijn 16 silo's aanwezig, waarvan 10 nog in het bezit zijn van silomonden. Boven op het dak een vernieuwde dakopbouw met hierin oorspronkelijke machinerie.

N.B. de stal uit het laatste kwart van de twintigste eeuw achter het brouwhuis is voor de bescherming niet van belang.

Waardering

Voormalig brouwhuis met bijbehorende onderdelen uit 1911-1913 van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde alsmede wegens de typologische en ensemblewaarde. Het vormt de beste illustratie van een klassieke brouwzaal volgens de Duitse traditie in Nederland. Van belang als essentieel onderdeel van het Heineken-complex.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Bierbrouwerij

Monumentnummer*: 527810

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 juli 2006
Kadaster deel/nr	82931/169

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amsterdam	Oud Zuid

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amsterdam	R			6562

*Omschrijving***

Omschrijving

In 1925 tot stand gekomen voormalige SILO naar ontwerp van B.J. Ouëndag bestemd voor de moutopslag van de Heineken's Bierbrouwerij op rechthoekig grondplan en met verbijzonderde begane grond en onder plat dak. De silo heeft een inwendig betonskelet. In oorsprong bevatte de silo ongeveer dertig opslagplaatsen. Een deel van deze silo's/opslagplaatsen is nog aanwezig. Het silogebouw is gelegen aan de linkerzijde van het brouwhuis en is opgenomen in een aaneengesloten gevelwand en heeft de zes traveeën brede voorgevel aan de Stadhouderskade. Gemetselde gevels in bruinrode baksteen in Noors verband met hoge en verspringende sokkel in donkere baksteen op ruw behakte natuurstenen plint. Het lagere deel van de voorgevel heeft decoratief metselwerk. Gebruik van natuursteen bij bouwbeeldhouwwerk, gevellijsten, decoraties en afdekkingen. Viertal eenvoudige drieruits vensters van de begane grond in het verlengde gelegen onder hoge muursegmenten temidden van vijf smalle en even hoge terugzettingen in het metselwerk, die de gevel verticaal en ritmisch geleiden. Aan de boven- en benedenzijde hiervan bevinden zich natuurstenen lijsten en uitkragingen. Tussen de vensters een drietal figuratieve beeldhouwde reliëfs naar ontwerp van de beeldhouwer Lambertus Zijl met voorstellingen die betrekking hebben op de bierbrouwerij: (van links naar rechts) groeiend gerst en hopbellen/een hooiberg met geoogst graan, met verwijzing naar 'De Hooybergh'/een houten kuip met bierbrouwersgereedschap zoals een roerstok. Aan de rechterzijde in de sokkel een kleine vierkante muuropening; hierboven een hogere en grotere rechthoekige muuropening met vijfvoudige verticale geleiding. Rechte gevelbeëindiging met natuurstenen accenten op de hoeken en met eenvoudige lijst op natuurstenen klossen. Ritmisch gelede achtergevel met vijf smalle en hoge terugzettingen in het metselwerk en met rechte gevelbeëindiging met lijst op natuurstenen klossen. Links van het midden doorbreekt een hogere opbouw de rechte afsluiting van de gevel. Een deel van de silo's loopt van het dak tot de derde verdieping; andere silo's lopen door tot in de kelder. Aan de onderzijde bevindt zich nog het open- en sluitmechanisme met kleppen en wielen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

N.B. (interieur)onderdelen (zoals recente trappen) die niet tot de oorspronkelijke silofunctie behoren maar die zijn aangebracht ten behoeve van het huidige gebruik zijn voor de bescherming niet van belang.

Waardering

Voormalige silo uit 1925 van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde, alsmede wegens de typologische en ensemblewaarde. Van belang als essentieel onderdeel van het Heineken-complex.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Opslag

Industrie

Functie

Silo

Bierbrouwerij

Monumentnummer*: 527811

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	17 juli 2006
Kadaster deel/nr	82931/159

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amsterdam	Amsterdam	Noord-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amsterdam	Oud Zuid

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Amsterdam	R			6562

*Omschrijving***

Omschrijving

In 1933-1934 tot stand gekomen voormalig **BEDRIJFSGEBOUW/OPSLAGGEBOUW/KOELHUIS** naar ontwerp van de architecten B.J. en W.B. Ouëndag van de Heineken's Bierbrouwerij op de hoek van de Stadhouderskade en de Ferdinand Bolstraat, met de circa veertig meter lange voorgevel aan de Stadhouderskade. Gebouwd op een rechthoekig grondplan met meerdere bouwlagen en met hoge en gesloten gemetselde gevels op ruw behakte natuurstenen plint en met afwisselend koppen- en strekkenlagen in roodbruine baksteen en afgesloten door een samenstel van plat dak en een langgerekt en teruggezet zadeldak van het koelhuis met bitumineuze dekking. Het gehele gebouw is onderkelderd. De gevels zijn gesloten in verband met de (in oorsprong) vereiste constante temperatuur bij de ligkelders op de eerste verdieping en de gistkelders op de tweede en derde verdieping. Het geheel is opgebouwd uit kubische bouwvolumen. De voorgevel wordt gekenmerkt door een breed en hoog gesloten risalerend gevelvlak met in goudkleurige letters 'HEINEKEN BROUWERIJ' en met natuurstenen afdekking en met boven een sokkelzone uit donkere baksteen gelegen verbijzondering van de begane grond middels aaneengesloten natuurstenen platen en lijsten. Aan de rechterzijde als torenuitbouw een verdere en hogere meervoudige risalering met natuurstenen afdekking en met vlaggenmasthouder, vergulde wijzerplaat en zeer smalle en hoge muuropening met natuurstenen accenten aan boven- en benedenzijde. Aan de rechterzijwand een kleine toegang met smalle gaanderij. De voorgevel heeft een rechte beëindiging met deels uitkragend gemetseld fries waarop een eenvoudige natuurstenen lijst. De zijgevel aan de Ferdinand Bolstraat heeft een centrale geaccentueerde begane grond met aaneengesloten natuurstenen platen en lijsten. Hierboven een hoge gesloten erkerpartij in het midden van de gevel en eindigend in een topgevel met natuurstenen daklijst en blokken onder de schouders. In de top een gepleisterd klimmend fries waarbinnen zeven gemetselde velden. In de risalering een vijftal gekoppelde zeer smalle terugzettingen in het metselwerk waartussen smalle muurdammen met uitkragende natuurstenen accenten aan boven- en benedenzijde. De achtergevel is gesloten en slechts met een zestal horizontale en iets verdiept aangebrachte banden in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

het metselwerk geleed. Voorbij de platte delen van het dak bevindt zich teruggezet ten opzichte van de voor- en achtergevel het langgerekte koelschip onder zadeldak met gootlijst. Destijds werd hier de wort gekoeld, waarbij men aan weerszijden 37 vensters met ramen met bijzondere ijzeren tracering in de lichtkap kon openen. In de kelder, verdieping en eerste verdieping bevinden zich de (voormalige) gesloten stalen gistbakken (10 x 6 x 2,5 m en andere afmetingen).

N.B. (interieur)onderdelen zoals recent aangebracht ten behoeve van de Heineken Experience en de Heineken University en die niet tot het oorspronkelijke bedrijfsproces of de oorspronkelijke versiering van het gebouw behoren zijn voor de bescherming niet van belang.

Waardering

Voormalig bedrijfsgebouw/opslaggebouw/koelhuis in kenmerkende zakelijk-expressionistische trant uit 1933-1934 van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde, alsmede wegens de typologische waarde en ensemblewaarde. Van belang als essentieel onderdeel van het Heineken-complex.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Boerderijen, molens en bedrijven

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Industrie

Opslag

Functie

Opslaggebouw

Bierbrouwerij

Koelhuis